

ANDRZEJ S. JASIŃSKI OFM, *Komentarz do Księgi Proroka Ezechiela. Rozdziały 1-10*, Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2005, 244 s.

Znany wśród biblistów polskich kierownik katedry Starego Testamentu na Wydziale Teologicznym UO o. Andrzej Sebastian Jasiński OFM zabrał się do dużego jak na polską biblistykę przedsięwzięcia opracowania 5-tomowego komentarza do Księgi Ezechiela.

Mamy już w ręku pierwszy tom komentarza. Jak pisze autor – „ogółem zaplanowano około pięciu tomów, przy czym ostatni będzie zawierał informacje wprowadzające oraz niektóre tematy teologiczne”. Pierwszy tom omawiający Księgę Ezechiela 1-10 zawiera 244 strony i zakończony jest listą komentarzy do Księgi Ezechiela oraz 2-stronicowym streszczeniem w języku angielskim.

Komentarz zawiera własny przekład tekstu hebrajskiego, który stara się być wierny oryginałowi. Wiemy, że nie jest to zadanie łatwe, gdyż przekład nosi w sobie zawsze ryzyko niewierności tekstowi oryginalnemu, jakim jest w tym przypadku tekst hebrajski, tak różny od języków indoeuropejskich, a więc również od polskiego. Różny i bogaty jest zakres znaczeniowy poszczególnych słów i tłumacz stoi wobec konieczności wyboru terminów najlepiej oddających treść słowa hebrajskiego. Zależy to już od indywidualnej decyzji tłumacza, dlatego mówimy, że tłumacz jest już pierwszym interpretatorem tłumaczonego tekstu. Wiemy, że każdy tłumacz stoi wobec alternatywy wierności oryginałowi i poprawności przełożonego tekstu na język polski oraz piękna literackiego dokonanego przekładu.

Ojciec Jasiński skłania się ku wierności tekstowi hebrajskiemu i liczy się z pewną „chropowatością” polskiego przekładu. Taka troska autora o wierność tekstowi oryginalnemu ma na celu lepsze poznanie tekstu dla potrzeb badań naukowych. Dlatego autor daje szereg wskazówek pomocniczych w odczytywaniu tekstu, a ważniejsze terminy hebrajskie uwzględnia również w komentarzu. Przytoczony tekst hebrajski zaopatrzony jest w niewielki aparat krytyczny. Wskazuje on na różnice występujące w LXX w stosunku do tekstu masoreckiego, co ma znaczenie dla tradycji chrześcijańskiej.

Ojciec Jasiński pisze, że „Księgę Ezechiela trzeba analizować w kontekście wydarzeń historycznych”. Okres działania proroka Ezechiela można

porównać z czasami Dawida i Salomona (XI-X w. przed Chr.). Władcy ci organizowali silne państwo izraelskie, a zbudowana przez Salomona świątynia była centrum religijnego życia narodu. Ezechielowi przyszło żyć w czasach (VII-VI w. przed Chr.) upadku tego państwa, gdy świątynia i Jerozolima legły w gruzach. Prorok realizował swoją misję między pierwszym a drugim zdobyciem Jerozolimy (597-587 rok przed Chr.), będąc już w Babilonii z grupą uprowadzonych mieszkańców miasta. Był to czas oczekiwania na klęskę narodu, a równocześnie formowania się nowego Izraela, który żyjąc na wygnaniu, miał karmić się nadzieją powrotu na Syjon – do Jerozolimy odnowionej według idei przedstawionej w tekście Ez 40-48.

Pierwsze dziesięć rozdziałów Księgi Ezechiela prezentuje początkowy okres misji proroka. Sam pisze o sobie, że był kapłanem: „Pan skierował słowo do kapłana Ezechiela, syna Buziego” (Ez 1, 3). Całe swoje życie spędził na wygnaniu w Babilonii. Został tam uprowadzony, gdy deportowano króla judzkiego Jojakina wraz z całym dworem i arystokracją w 597 roku przed Chr. W piątym roku po tym wydarzeniu (w 592 roku przed Chr.) został powołany na proroka (Ez 1, 2) i na duchowego stróża pokoleń izraelskich na wygnaniu (Ez 3, 16-17). Po krótkim wstępie historyczno-geograficznym prorok przedstawia swoje wizje, jakich doznał od Boga na temat przyszłości Izraela. Bóg pouczył go, aby przekazywał wygnańcom, że zbliżająca się katastrofa narodowa nie miała być unicestwieniem Izraela, lecz jego przemianą. Prowadzić ona miała do nowego poznania Jahwe w nowych warunkach historyczno-geograficznych.

Postać Ezechiela można porównać do Mojżesza, we wcześniejszych dziejach Izraela, który odegrał kluczową rolę wśród swojego narodu począwszy od wyjścia z Egiptu aż do jego wejścia do Kanaanu. Bóg polecił również prorokowi zadanie stróża wobec wygnańców izraelskich. Ezechiel stał się znakiem dla narodu przez czyny symboliczne, jakie nakazywał mu wykonywać Bóg.

Wypowiedzi proroka zawarte w Księdze Ezechiela skierowane były do wygnańców izraelskich, którzy znaleźli się w niewoli babilońskiej. Stanęli oni przed pokusą asymilacji nowych warunków materialnych, a przede wszystkim duchowych, jakimi był cały bogaty kult bóstw babilońskich. Ustrzec wygnańców od tych niebezpieczeństw mógł tylko Bóg i Jego wysłaniec – słuchacz Bożych poleceń Ezechiel. Wykazał on pełną gotowość realizacji powierzonej misji, która wymagała niekiedy heroicznej postawy (np. brak żałoby po śmierci żony, Ez 24, 15-27).

Ezechiela odczytujemy jako człowieka wiary na wzór Abrahama. Taki obraz proroka ukazuje jego Księga zawierająca orędzie prorockie, tak ważne i konieczne dla wygnańców izraelskich w Babilonii. Tracili oni wiarę i ufność w swego Boga, który przez tyle wieków opiekował się swoim

ludem. Wydawało im się, że stanęli wobec wielkiej katastrofy narodowej i religijnej, wątpiąc w swoją przyszłość. To Ezechiel stał na straży ich wiary i nadziei na opiekę Jahwe nad Izraelem.

I dzisiaj każdy wierzący człowiek staje wobec trudności wiary w istnienie i działanie Boga w odniesieniu do narodu i jednostki. Ezechiel poucza nas o stałej obecności Boga i Jego przychodzeniu z pomocą każdemu, kto zwróci się do Niego o tę pomoc. Pomocą dla współczesnego Kościoła i każdego jego członka w budowaniu wiary i zaufania Bogu może stać się na nowo odczytane orędzie proroka Ezechiela.

Pierwszy tom zapowiadanego przez ojca Jasińskiego pięciotomowego komentarza do Księgi Ezechiela wydaje się być bardzo potrzebnym i na czasie. Dlatego jesteśmy wdzięczni autorowi za tę publikację i czekamy na następne tomy.

Częstochowa

KS. ZDZISŁAW MAŁECKI